

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Ivris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

11 Leges circa segnitiam militum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

emtis signis. Iustisq; diffractis, omnes eos qui fugisse arguebantur, inter impedimenta, & sarcinas, & captiuos, agere iter impo-
 sinit. ductore eorum qui fortiter solus deceratar, alia turma appo-
 sita. cuius tribunus turpiter praelium deseruisse annuntiabat.
 Abiectos quoque fuisse sacramento alios quatuor, ob fli-
 gium simile vexillationum tribunos. Scribit & Gellius *lib. 10. cap. 8.*
 quod & fuit antiquitus militaris animaduersio, iubere militi
 ignominia causa venam solui, & sanguinem dimitti quod opi-
 natur factum in militibus stupentis animi, atque a naturali ha-
 bitu declinantis, vt non tam poena quam medicina videretur.
 Postea tamen ob pleraque alia delicta idem factitatum per con-
 suetudinem: quasi minus sani viderentur omnes qui delinque-
 rent. ¶ Huc ¶ addenda Lacedaemoniorum lex. quam ab Aegypti-
 is acceperunt, neminem bellatorum citra magistratum con-
 sensum alio se conferre, *Isocrates oratio. 5. que inscribitur Helena*
 20 *encomium.* ¶ Lex ¶ Rotharii Langobardorum regis, *Si quis con-*
 21 *tra in micum pugnando, collegam suum dimiserit, aut alium fecerit,*
si eum deceperit. Et cum eo non pugauerit, anima sua detrimen-
tum patiarit. l. 1. legum Langobardorum. de malef. 6. Fultuarium etiam
 iam apud Cleer-nem meruit, qui contulem reliquerit, *Cicer. 3.*
Philippica. Et Francis etiam, deseruisse exercitum capitale, quod
 illis sua lingua, *Herischli. Beat. Rhena. lib. 2. rer. Germanicarum.*
 Defunctorum in desertione bona, confiscari Marcus & Antonius
 CC. statuerunt. *l. 4. de re mili. l. 12. C.* Disciplina antiqua Ro-
 manorum secundum Polybium, ex desertionibus pluribus. quidam
 coram omnibus militibus sorte extantur, arguuntur, fuisse
 caduntur. nulla deprecatione admissa. At reliqui, hordeo il-
 lis pro tritico demenso, extra vallum munimenta tendere iu-
 22 *beatur. Polybii in Sex. ¶ Inter ¶ desertores transfuga quoq; an-*
numerandi, qui malo consilio & proditoris animo patriam re-
linquunt, Paulus in l. postluminum. 19. § transfuga. de capt. & postli-
min. reuer. l. 49. P. tit. 15. Sed desertoribus quibusdam leuior poe-
 na. Magis delinquit emanfore desertor, & desertore transfuga:
 & ita oblatas desertor, vela se. vel ab alio. ex quibusdam causis
 poenam euitat desertionis. *l. 4. § edictum. de re mil. in P.* Deportatur
 tamen qui non nisi post quinquentium, se obtulit: nisi mi-
 nuenda poena sit deteriore militia, si pater filium officiat, ne ad
 supplicium pater videatur obtulisse. *l. milites. 13. § desertorem. eod.*
tit. P. Transfugas, sicut & consiliorum nostrorum renantiato-
 res, scilicet hostibus, aut viuis exuri. aut furca suspendi debere
 respondit Paulus *l. si quis aliquid. 38. de pan. lib. 48. P. tit. 19.* Atque
 Modestinus, eum qui ad hostes transfugerit & redierit torquen-
 dum esse, & ad bestias damnandum, respondit. *Modest. in l. 3. § is*
qui, de re mil. P. Marcellus transfugas, vbicumq; inuenti fuerint,
 quasi hostes interimere licere quoq; statuit, *Leisdem. 3. § si ad le.*
Corn. de sicar. l. 48. P. tit. 8. Quod & probat Iustinianus in deserto-
 ribus, si illi armis resistendum esse putarint, *in l. 2. de deserto. l. 12.*
C. Arrianus Iuricons. ei qui transfugit, & postea multos latro-
 nes apprehendit & transfugas demonstrauit. posse parci ex edi-
 cto Adriani Casa tradit: & tamen plura ea, nihil permitti o-
 portere, *l. non omnes. § si. de re mil. P. argu. l. qui quis, § sin. ad l. Iul.*
ma. est. C. l. 1. C. de is qui se deserunt.

Leges circa segnitiam militum. Cap. II.

- 1 Miles laboribus assuetus esse debet.
  - 2 Militum pauidum, & primo fugientium poena.
  - 3 Excubias relinquendum poena.
  - 4 Excubiarum circutio, & mutatio & partitio vigiliarum, eod. § 4.
  - 5 Tribunus vigilias circuire debet, & poena non circumeuentis. Poena vinum sepeliri eod.
  - 6 Pinguis habitus ignaui, & equo prinati.
- 1 Milites ¶ inter cetera & laboribus duratos, & vigilantes esse
 par est: cum in bello non liceat bis peccare: Miles, inquit
 Senecus Cael. labore probatur, non molitudine, Herodiamus, *l. 2. hi-*
sto. Caesarum. Et Vlpian. Milites, inquit, appellantur a mollitia, id est,
 duritia, quam sustinent, per antiphrasim, *l. 1. § milites autem, de*
militar. testamen. in P. Quemadmodum quoque Sextus Pompe-
 2 ius Festus notat *lib. de verb. sign. ¶ In ¶ hac ¶ igitur etiam disciplinae*
militaris parte, & leges consueturae in pauidos & legnes. Prior il-
la, Qui in acie prius fugam fecit, spectantibus militibus, propter ex-
emplum, capite punitur. l. omne delictum. 6. § qui in acie, de re mil. in
P. In pari poena caligatus est, qui metu hostium, languorem si-
 mul vit. *d. l. omne § exploratores.* Qui filium suum, vt antea dixi-
 mus, subtrahit militi a belli tempore, bonorum parte multa-

tur, & exilio: si in pace, fustibus caedi iubetur: filius in deterio-
 rem militiam mittitur, *l. 4. § qui filium eod. in P.* Qui filium debi-
 litauit, delectum per bellum indictum, vt inhabilis militiae sit,
 deportatur, *d. l. 4. § eum qui filium.* Puffillanum quoque existi-
 mati qui se impatientia alicuius doloris, aut tædii vitæ, aut mor-
 bi, aut furoris, aut pudoris, vnlnerauerint vel mortem conscie-
 rint, & cum ignominia vulturur: & si nihil horum præten-
 dant, capite puniuntur, *d. l. omne delictum. 6. § qui se vulnerauerit,*
eod. l. si quis aliquid § si. Et l. respiciendum. § 20. de pan. in P. l. 1. § 2. de
bonis eorum qui mor. sibi conscuerunt. l. in fraud. m. § eius, de iur. ff.
cum sin. in P. Iustinianus eum qui flagitiosa ignaui a dilectis in-
 quiri, & inuentum degeneris mortis gladium sub're iubet, ar-
 que retores prouincie, qui hoc crimen in vel gratia vel dissimula-
 tione distulerint vindicare, patrimonii & existimationis damno
 subiicit, & priores officii capitali supplicio, *Iustin. in l. 1. § si. de de-*
sertor. l. 12. C. Polybius quoque testatur probo fuisse inter mili-
 tes Romanos, falso dicere apud tribunos se strenue fuisse in
 hostes, dispositiones, prædii locum metu reliquisse, telum ali-
 quod ob metum abiecit, *Polyb. in 6.*

¶ Qui ¶ excubias palatii deseruerint, capite punitur, *Pau. l. qui*
excubias. 10. de re mil. in P. Callistratus autem notat milites cu-
 stodias derelinquentes in periculum deduci, & pro modo ne-
 gligentia vel coerceri, vel militiam mutare, vel vltimo supplicio
 affici. *l. milites. 12. de custo. reor. l. 48. P. tit. 4.* Quod Neratius fir-
 mat, *l. si. eod. tit. de custo. reor. in P. cum sim. l. ibi nota.* Epaminondas,
 cum custodias stationesque circuiret, vt disciplinam exemplo
 stabiliat, sopitum militem gladio transfixit, asserens quod qua-
 lem inuenerat, talem reliquerat. *Castris metatis, vt ait Polybius*
lib. 6. tribuni exigunt a singulis nihil furto & castris ablaturus: postea
excubias circa castra vallata ponunt, vigilias & circuitiones notis a-
gunt. scilicet Romanis. Aliqui præcedenti die admontis per singulas vi-
gilias, & aliqui certas circueunt. alii post eos sequuntur. Qui circueit a
singulis vigilibus accipit notas & suas tesseras. Si inueniat vigila dor-
mientes, vel reliquisse custodiam, cum sociis attestaciones accipit, &
mane apud tribunos producit tesseras, ex quibus cognoscitur qui reli-
querint custodiam, & tribuno custodiae vocato, res agitur: si dam-
natur, fuste caditur. Idem & si quis vigilias eorum calumnetur. Fuisse in
 castris vigilias quatuor ternarum horarum. vbi & singulis ignes
 nocturni, tradit Diodor. Siculus *l. 19. Bibliothec.*

¶ Inter ¶ ea quæ officii, quæ plura sunt, vnde decem munera & of-
 ficia tribunorum militum, adfert & probat *lib. 4. Commentari. resp.*
Roman. c. 10. V. Olympianus Laetus, tribunorum sunt & illud est,
circuire vigilias seu excubias. Martia. in l. officium. 12. § si. de re mil.
in P. Quamobrem P. Pilius triumuir nocturnus a Pub. Aquil-
 io tribuno plebis accusatus, nam hæc cura ad adiles tribunos
 que plebis pertinebat, populi iudicio incidit. ob id quod vigi-
 lias negligentius circuiret, *Paer. Maximus. l. 8. c. 1.* Opilius Ma-
 crinus, tribunum qui excubias deserui passus est; rotali carpento
 super annexum, per totum iter viuum atque exanimem traxit,
Id. Capitol. in Macrino. Apud Plinium. Liuium & alios, canes
 qui custodiae causa nocturnæ, in capitolio alebantur, quod ob-
 dormissent, nec detexissent hostium aduentum, Roma furca fi-
 xi & suspendi sunt, vt hominibus exemplo essent, non esse custo-
 dias & vigilias segnitè agendas vel omittendas. Leonem Basilii
 Imperatoris filium, Caetarem etiam, excubiariam maxime cura
 gestisse, factum eius singulare testatur, de quo Luitprandus
 Tonnenfis *de reb. per Europam gestis, l. 1. c. 3.* meminit. Is enim
 vt experiretur diligentiam custodiarum & excubiariam, que ob
 metum vicinarum gentium disponuntur singulis noctibus per
 ciuitatem Constantinopolim, edicto, vt si quis nocte eat, cæcis
 carceribus mancipetur, vt postea mane de eo iudicium habeatur,
 ipse metin: ognitus solus, noctu in custodias data opera se
 coniecit, dicens se proficisci in lupanar, & corrupta prima cu-
 stodia duodecim aureis, pro: essit: inciditq; in secundam, quam
 & viginti aureis datis, euasit: in tertiam postea veniens, cæcis &
 carceribus mancipatus. Verum ipse se declarans carcerem præ-
 fecto, in sedem veniens, postea exilio multauit primam & se-
 cundam custodiam, & tertie harum & alia bona dedit. Ad dili-
 gentiam militarem pertinet lex antiqua Francorum, ab Heringe-
 ro rege decimono: orum lata, huiusmodi: *Princeps sub rege*
Francorum in potestate ducatu constitutus, diligenter sibi commissam
provinciam tueatur. Quod si negligentia eius subintraverint hostes
regionem, sigentem deserunt nostram, aut si incolas terre spoliauerint,
medietum bonorum suorum regis marisupio perdat. Et dux non sit am-
plius, sed priuatus vinas honore. Si volens introitum hostibus permittit,
sepe-

